

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. III. Altera difficultas resolvitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

§. III.

Altera difficultas resolvitur.

Dico secundò, Angelos posse moveri locali-
ter motu discreto. Est contra Scotum, Mo-
linam, & quosdam alios. Est tamen divi Tho-
mas hinc art. 1. & pluribus aliis locis.

Probatur, deferere per ultimum esse totum ali-
quem locum, & immediate post per primū esse
acquirere alium totum simul, & non per partes,
est moveri motu discreto: Sed hoc potest præsta-
ri angelis: Ergo motu discreto moveri potest.
Minor constat ex dictis initio hujus articuli: per
hoc siquidem differt motus discretus à conti-
nuo, quòd in motu continuo, mobile per partes
deserit terminum à quo, & per partes acquirit
terminum ad quem: in motu autem discreto è
contra mobile desicit totum simul terminum à
quo, & immediate post, totum simul terminum
ad quem acquirit. Minor verò probatur: Angelus
est indivisibilis, subindeque non commensuratur
in loco in quo existit: Ergo potest per ultimum
esse suæ operationis deserere totum aliquem lo-
cum, & immediate post, per primū esse alterius
operationis in totum alium locum, illum totum
simul acquirere. Probatur consequentia præ-
dicta: quia hoc ipso quòd Angelus non commensu-
ratur loco, non debet esse in illo secundu in ex-
tensionem ejus, subindeque nec moveri continuè
à per partes in loco illo, licet sic continuus. Sec-
undo probatur eadē consequentia. Ex tota mo-
bilis extensione proveniri quòd non possit ac-
quirere totum simul terminum ad quem: Sed a ma-
jore hoc ipso quòd est indivisibilis, caret exten-
sione: Ergo &c. Probatur tertio: a nima rationali,
eo ipso quòd est indivisibilis, & in instanti totum
simul ipsum deserit: quidni igitur poterit
angelus locum aliquem totum simul & semel
deserere, & alium immediate post similiter to-
tum simul acquirere?

Confirmatur: Ideo corpus non potest moveri
motu discreto, sed continuo tantum, quia cum
sit extensum, subindeque habeat partes corre-
spondentes partibus loci, non potest simul totū
aliquem locum deserere, sed necesse est quòd ubi
ultima pars sui, prius egrediatur ab ultima parte
loci in quo est, & ingrediatur alium locum, quam
prima pars: Sed Angelus caret extensione: Ergo
motu discreto moveri potest.

§. IV.

Respondetur argumentis in contrarium.

Objicies primò: De ratione motus etiam di-
creti est quòd sit unus: Atqui motus quo
angelus ita se habet, quòd per ultimum esse suæ
operationis deserat totum simul terminum à
quo, & immediate post per primū esse alterius
operationis, acquirit totum simul terminum ad
quem, non est unus, sed aggregatum ex pluribus
instantaneis mutationibus: Ergo non est motus
discretus. Major est certa, probatur Minor. Mo-
tus interruptus quiete, non est unus: Sed iste mo-
tus angelus est interruptus aliqua quiete: Ergo
non est unus. Minor probatur: Angelus non ac-
quirit terminum ad quem in instanti immediate
sequenti, aliàs cum ex suppositione deserat to-
tum terminum à quo in instanti, duo instantia si-

Tom. I. l.

Abi immediate succederent: Ergo in tempore me-
dio inter illa duo instantia intercedit aliqua quies.

Respondeo concessà Majori, negando Minor-
em. Ad cujus probationem, nego similiter Minor-
em; & ad hujus probationem, nego quòd
Angelus non acquirit totum terminum ad quem
in instanti. Ad probationem verò in contrarium
dico, quòd licet in tempore nostro duo instantia
non possint sibi immediate succedere; bene ta-
men in tempore discreto & angelico, quo mo-
tus discretus & operationes libere Angeli men-
surantur: tam tempus illud nihil aliud est, quam
indivisibilem durationum sive instantium nu-
merus, ut infra patebit.

Objicies secundò: Angelus non movetur mo-
tu discreto, dum est in termino à quo; nam in
termino à quo mobile nondum movetur, sed
adhuc quiescit: neque quando pervenit ad ter-
minum ad quem; quia quando mobile est in ter-
minum ad quem, jam est motum, & non movetur
amplius: neque ut est partim in termino à quo, &
partim in termino ad quem; nam ut docet S.
Thomas hic art. 1. ad 1. tunc solum partim est
Angelus in termino à quo, & partim in termino
ad quem, quando movetur motu continuo: Er-
go Angelus nunquam movetur motu discreto,
sed solum motu continuo.

Respondeo Angelum in neutro termino præ-
cisè & absolute sumpto moveri motu discreto,
sed in utroque, prout unus dicitur habitudinem ad
alium: successio enim & habitudo unius termi-
ni ad alium, habet rationem alicujus medij. Ita
S. Thomas hic in resp. ad 1. ubi ait: *Si motus non
esset continuus, posset dici quòd aliquid movetur dum est
in termino à quo, & dum est in termino ad quem: quia
ipsa successio diversorum ubi, circa eandem rem, motus
discretus. Et in 1. distinctione 37. questione 4.
art. 1. ad 3. Et ideo, inquit, loquens de motu di-
creto Angeli, nec in A. nec in B. movetur, licet A. & B.
sint partes ejus: sed successio horum quòd est esse in A. &
esse in B. motus ejus vocatur.*

Pro majori luce hujus solutionis & doctrinæ,
observandum est cū Cajetano hic art. 1. §. in re-
sponse ad primum, existentiam in termino à quo
posse sumi dupliciter, nempe aut secundum se
& absolute, aut ut dicitur ordinem cujusdam po-
tentialitatis ad existentiam in termino ad quem
sibi immediate succedenti. Si sumatur primo
modo, verum est Angelum, dum est in termino à
quo, non moveri: si autem sumatur secundo mo-
do, falsum est; quia secundum hanc rationem est
terminus successiois discretæ, in qua consistit
motus discretus; & hoc satis est ut existentia sic
sumpta dicatur inchoative successio & motus. Si-
militer existentia in termino ad quem, potest du-
pliciter sumi, scilicet absolute, vel ut dicitur ordi-
nem astantis & terminantis potentialitatem,
quam importat existentia in termino à quo. Pri-
mo modo sumpta non dicitur motus; sumpta ta-
men secundo modo, dicitur motus terminative.
Ratio verò ob quam quilibet ex his existentis,
ut dicitur ordinem ad alteram, potest dici motus
discretus, sumitur ex propria natura hujus mo-
tus: nam motus discretus, nihil est aliud quam
numerus diversarum operationum, ratione qua-
rum Angelus est successivè in diversis locis; unde
sicut numerum componunt unitates, non quidè
absolute consideratæ, sed ut in habitudine ad
aliam, sic etiam motum discretum componunt
operationes diversæ, non absolute sumptæ, sed
prout una dicitur ordinem ad aliam.

Xy 3

AR.